

UNIwersytet Morski w Gdyni - Wydział Nawigacyjny

Nr:		Przedmiot:	EKONOMIKA TRANSPORTU
Kierunek / Poziom kształcenia:	TRANSPORT / PIERWSZEGO STOPNIA		
Forma studiów:	STACJONARNE		
Profil kształcenia:	OGÓLNOAKADEMICKI		
Specjalność:	TRANSPORT I LOGISTYKA		

SEMESTR	ECTS	Liczba godzin w tygodniu					Liczba godzin w semestrze				
		W	C	L	P	S	W	C	L	P	S
IV	2						30				
Razem w czasie studiów:							30				

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji (jeśli dotyczy przedmiotu)

1	Znajomość podstaw ekonomii.
---	-----------------------------

Cele przedmiotu

1	Zaznajomienie studentów z ekonomicznymi aspektami funkcjonowania transportu. Wykład obejmuje wybrane zagadnienia z teorii ekonomii, jak również analizę funkcjonowania transportu w skali mikro (przedsiębiorstwa transportowego) oraz w skali makro (rola transportu w gospodarce państwa).
---	--

Efekty kształcenia dla całego przedmiotu (EKP) – po zakończeniu cyklu kształcenia

EKP1	przedstawić i zastosować wiedzę niezbędną do rozumienia ekonomicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej	Na_W02 Na_W07 Na_U03 Na_K04
EKP2	przedstawić i zastosować wiedzę dotyczącą zarządzania i prowadzenia działalności gospodarczej w transporcie	Na_W02 Na_W03 Na_U03
EKP3	określić i zastosować zasady kalkulacji kosztów i zarządzania finansami firmy	Na_W07 Na_U03
EKP4	dokonać wstępnej analizy ekonomicznej podejmowanych działań inżynierskich	Na_W02 Na_U03
EKP5	przeprowadzać kalkulacje przychodów i kosztów przedsiębiorstwa transportowego oraz innych wielkości ekonomiczno-finansowych przedsiębiorstwa transportowego	Na_W02 Na_W03 Na_U02 Na_U03 Na_U06 Na_K04
EKP6	zanalizować i ocenić efektywność funkcjonowania firmy transportowej	Na_W02 Na_W03 Na_U02 Na_U03 Na_K04

Treści programowe
Semestr IV

Lp.	Zagadnienia	Liczba godzin					Odniesienie do EKP dla przedmiotu	Odniesienie do RPS
		W	C	L	P	S		
1	Zasady zaliczenia przedmiotu. Transport jako przedmiot badań ekonomicznych. Podstawowe pojęcia związane z transportem (transport, komunikacja, łączność). Klasyfikacja transportu - pionowa. Podział środków transportu ze względu na środowisko, w którym się odbywa. Klasyfikacja transportu - pozioma (przy różnych kryteriach). Podział środków transportu, ze względu na ich rodzaj. Miejsce ekonomiki transportu w naukach ekonomicznych. Prawa ekonomiczne w transporcie. Prawo intensywności transportu E. Saxa. Prawo integracji transportu E. Saxa. Prawo kierunkowości transportu E. Saxa. Prawo kosztów transportu E. Saxa. Prawo cen transportu E. Saxa. Zakres badań ekonomiki transportu (przedmiotowy, podmiotowy, problemowy). Metodologia ekonomiki transportu (cechy charakterystyczne metod i instrumentów badawczych). Dziedziny naukowe zajmujące się transportem.	3					EKP1, EKP2	
2	Ekonomiczne i pozaekonomiczne determinanty działalności transportowej. Czynniki produkcji w transporcie. Infrastruktura transportu - pojęcie i części składowe. Infrastruktura liniowa. Infrastruktura punktowa. Punkt transportowy. Węzeł transportowy. Punkt transportowy - funkcje. Infrastruktura transportu - cechy techniczne. Infrastruktura transportu - skutki ekonomiczne cech technicznych. Metody oceny stanu infrastruktury transportu. Wypadki drogowe w Polsce i ich skutki w latach 2010-2020. Wypadki drogowe w Polsce i ich skutki w podziale na miesiące w 2020 roku. Wypadki drogowe w Polsce i ich skutki w zależności od warunków atmosferycznych w 2020 roku. Wypadki drogowe w Polsce i ich skutki w zależności od oświetlenia w 2020 roku. Wypadki drogowe w Polsce i ich skutki w zależności od rodzaju zdarzenia w 2020 roku. Wypadki drogowe w Polsce i ich skutki w zależności od rodzaju pojazdu uczestniczącego w 2020 roku. Wypadki drogowe z pieszymi w Polsce i ich skutki w 2020 roku. Wypadki drogowe w Polsce i ich skutki w podziale na województwa w 2020 roku. Województwo Pomorskie - dane transportowe (ogólne) w 2020 roku. Województwo Pomorskie - dane transportowe (wypadki) w 2020 roku. Województwo Pomorskie - główne rodzaje wypadków w 2020 roku. Drogi szybkiego ruchu w Polsce (stan na 1.02.2021). Autostrady w Polsce. Przegląd średnich cen na stacjach benzynowych w Polsce i za granicą (stan na koniec stycznia 2021) - w przeliczeniu na PLN. Za co płacimy na stacji benzynowej (stan na 14.07.2021). Składniki cen paliw. Ile litrów benzyny kupię za średnią miesięczną pensję w danym kraju (dane za 2020). "Via Carpatia". Główne korytarze transportowe UE. Dzień Wolności Podatkowej w 2021 r. Długość szybkich dróg w przeliczeniu na 1000 km ² . Opłaty drogowe w Europie. Długość i koszty budowy dróg w wybranych krajach Europy. Podstawowe mankamenty infrastruktury transportu drogowego w Polsce. Podstawowe mankamenty infrastruktury transportu kolejowego w Polsce. Podstawowe mankamenty infrastruktury żegluga śródlądowej w Polsce. Żegluga śródlądowa w Polsce. Zewnętrzne koszty w przewozie towarów. Rynek przewozów żegluga śródlądową na tle UE. Finansowanie rozwoju infrastruktury transportu. Infrastruktura kolejowa. Infrastruktura drogowa. Program TEN-T. Projekty finansowane z TEN-T.	3					EKP1, EKP2, EKP6	
3	Transport jako dział gospodarki narodowej. Zadania transportu w gospodarce. Funkcje transportu w gospodarce narodowej. Transportochłonność Gospodarki Narodowej. Czynniki, od których zależy poziom transportochłonności Gospodarki Narodowej. Mierniki transportochłonności GN. Kształtowanie się pracy przewozowej w drogowym transporcie krajowym i międzynarodowym Polski i wybranych krajów UE. Kształtowanie się	3					EKP2, EKP5	

	dynamiki i struktury przewozów ładunków i pracy przewozowej w Polsce (2021). Przewozy pasażerów według rodzajów transportu w Polsce. Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km ² (stan w dniu 31.XII.2021). Prognoza popytu na przewozy towarów do 2030 r. Transport jako biorca efektów produkcyjnych innych działów GN. Kapitałochłonność transportu. Majątkochłonność transportu. Pracołchłonność transportu. Wpływ rozwoju infrastruktury transportu na rozwój gospodarczy. Udział transportu w tworzeniu PKB w danym kraju. Powiązania transportu z budżetem państwa. Udział usług transportowych w wymianie międzynarodowej. Przewozy cross trade. Kabotaż. Tranzyt międzynarodowy. Transport jako element gospodarki przestrzennej. Czynniki lokalizacji produkcji. Transport a rozmieszczenie osadnictwa.							
4	Popyt na usługi transportowe. Postulaty przewozowe. Klasyfikacja postulatów przewozowych. Skala stopnia realizacji usługi przewozowej. Usługa idealna. Usługa pożądana. Usługa zasłużona. Usługa minimalna. Postulaty przewozowe. Zaspokajanie podstawowych postulatów przewozowych w transporcie ładunków. Czynniki kształtujące popyt na usługi transportowe - w przewozach ładunków. Czynniki kształtujące popyt na usługi transportowe - w przewozach osób. Wahania wielkości popytu na usługi transportowe. Przyczyny wahań wielkości popytu na usługi transportowe. Kalendarz sezonowości.	3					EKP2, EKP4, EKP5, EKP6	
5	Podaż usług transportowych. Podaż usług transportowych - pojęcie. Determinanty podaży usług transportowych. Cechy działalności transportowej. Skutki specyfiki cech działalności transportowej - dla przewoźników. Skutki specyfiki cech działalności transportowej - dla użytkowników transportu. Skutki specyfiki cech działalności transportowej - dla gospodarki narodowej. Mierniki produkcji transportowej. Potencjał i zdolność transportowa. Wskaźniki efektywności wykorzystania czynników produkcji transportowej. Wskaźniki efektywności wykorzystania czynników produkcji transportowej. Proces transportowy i jego elementy. Schemat procesu transportowego. Systemy organizacji przewozów samochodowych. Modele (schematy) przepływu masy ładunkowej pomiędzy nadawcą a odbiorcą. Wskaźniki efektywności wykorzystania taboru.	3					EKP2, EKP4, EKP5, EKP6	
6	Przedsiębiorstwa transportowe. Przedsiębiorstwo transportowe - pojęcie. Cechy przedsiębiorstw transportowych. Przedsiębiorstwo transportowe - zezwolenia. Przedsiębiorstwa transportowe w Polsce (2020). Transport ciężarowy w Polsce (2020). Opłaty za wydanie certyfikatu EURO. Zakres obowiązywania Europejskich Norm Emisji Spalin EURO. Normy EURO. Wprowadzanie norm EURO do transportu. Formy organizacyjnoprawne przedsiębiorstw transportowych. Typy przedsiębiorstw transportowych. Cele działalności przedsiębiorstw transportowych (powody ustalania). Cele działalności przedsiębiorstw transportowych (rynkowe, finansowe, socjalne, prestiżowe i związane ze środowiskiem). Zasoby przedsiębiorstwa transportowego - pojęcie. Rodzaje zasobów w przedsiębiorstwie transportowym. Źródła finansowania rozwoju przedsiębiorstw transportowych. Zarządzanie przedsiębiorstwami transportowymi. Funkcje zarządzania przedsiębiorstwami transportowymi (planowanie, organizowanie, motywowanie, kontrolowanie). Decyzje zarządcze w przedsiębiorstwach transportowych. Strategie konkurencji i rozwoju przedsiębiorstw transportowych. Poziomy zarządzania strategicznego i rodzaje strategii. Strategie rozwoju przedsiębiorstw transportowych. Strategie wzrostu (specjalizacja, dywersyfikacja, internacjonalizacja, integracja). Strategia stabilizacji. Strategia redukcji. Strategia konkurencji. Marketing usług transportowych. Kryteria segmentacji rynku przewozów pasażerskich. Samochody ciężarowe i ciągniki w Polsce w 2020 roku. Samochody ciężarowe w Polsce w 2020 roku wg	3					EKP5, EKP6	

	grup ładowności. Samochody ciężarowe w Polsce w 2020 roku wg rodzajów nadwozia. Przyczepy i naczepy w Polsce w 2020 roku. Przyczepy ciężarowe w Polsce w 2020 roku. Branża transportowa i jej długi - główne fakty. Liczba niewypłacalności w różnych branżach. Liczba podmiotów zarejestrowanych w Polsce, które prowadzą działalność w zakresie transportu i gospodarki magazynowej (sekcja H wg PKD). Odsetek firm stosujących rozwiązania telematyczne w zależności od wielkości floty. Poniesione i planowane nakłady inwestycyjne na drogi i koleje w Polsce.						
7	Rynek usług transportowych. Rynek usług transportowych - pojęcie. Istota rynku usług transportowych. Specyfika rynku transportowego. Współzależności na rynku transportowym. Funkcje rynku usług transportowych (realizacyjna, informacyjna, regulacyjna, weryfikacyjna, integracyjna, kreowania innych rynków). Rodzaje rynków transportowych - kryteria podziału. Rynek transportowy w Polsce 2020 (kto zleca transport, rodzaje transportu, rodzaj ładunku, ciężar ładunku, typ nadwozia pojazdu, liczba tirów w Polsce i w Rosji). Rozwój rynku transportowego w Polsce na tle wzrostu PKB (2010-2020).	3				EKP1, EKP2, EKP3, EKP4, EKP5, EKP6	
8	Konkurencja w transporcie. Konkurencja (definicja). Podstawowe modele konkurencji (konkurencja doskonała, konkurencja oligopolistyczna, konkurencja monopolistyczna, czysty monopol). Główne modele konkurencji występujące w gospodarce rynkowej w korelacji z wybranymi cechami. Kryteria konkurencji wg Marka Jacka Stankiewicza. Arena konkurencji. Podmioty konkurencji. Zakres (zasięg) konkurencji. Charakter konkurencji. Intensywność konkurencji. Mechanizm konkurencji. Instrumenty konkurencji. Czynniki wpływające na proces doboru narzędzi konkurencji. Poziomy konkurencji (konkurencja bezpośrednia, konkurencja substytucyjna, konkurencja potencjalna). Rozpoznanie poziomów konkurencji. Metody oceny konkurencyjności przedsiębiorstwa transportowego. Podmioty oceniające konkurencyjność przedsiębiorstwa transportowego. Determinanty pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw transportowych. Konkurencyjność przedsiębiorstw transportowych. Źródła przewagi konkurencyjnej (architektura, reputacja, innowacja, zasoby strategiczne). Trzy podstawowe rodzaje konkurencji i typy przewagi konkurencyjnej (cenowa, jakościowa, informacyjna). Analiza konkurencji - odpowiedź na pytania. Fundamentalny konkurent.	3				EKP5, EKP6	
9	Koszty w transporcie. Podstawowe pojęcia (wydatki, nakłady, koszt produkcji). Zależność między wydatkami, nakładami i kosztami w transporcie. Relacje pomiędzy wydatkami a kosztami. Sposób wyrażania kosztów, nakładów, wydatków i strat przy różnych kryteriach. Podstawowe układy kosztów (rodzajowy, funkcjonalny, kalkulacyjny). Kryteria klasyfikacji kosztów wg typów działalności. Kryteria klasyfikacji kosztów wg układu kalkulacyjnego. Koszt wytworzenia usługi transportowej. Kryteria klasyfikacji kosztów wg zależności od rozmiarów produkcji. Koszty zmienne. Koszty stałe. Kryteria klasyfikacji kosztów według miejsc powstawania. Kryteria klasyfikacji kosztów wg fazy procesu. Składniki cen paliw jako przykład struktury kosztów. Struktura kosztów transportu. Determinanty wysokości kosztów własnych produkcji usług transportowych. Koszty świadczenia usługi transportowej i koszty zaspokajania potrzeb transportowych. Koszty efektywne transportu. Koszty alternatywne transportu. Koszt społeczny działalności transportowej. Klasyfikacja kosztów społecznych transportu.	3				EKP1, EKP2, EKP3, EKP4, EKP5, EKP6	
10	Ceny usług transportowych. Cena (definicje). Funkcje ceny w transporcie (informacyjna, stymulacyjna, dochodowa, redystrybucyjna, równoważenie popytu i podaży). Czynniki wywierające wpływ na cenę transportu. Rodzaje cen w transporcie. Porównanie cen OC na skuter, motocykl i samochód. Sektory	3				EKP1, EKP2, EKP3, EKP4, EKP5, EKP6	

powiązane z branżą motoryzacyjną - wartość dodana brutto (2016). Metody kalkulacji cen w transporcie. Metody ustalania cen w transporcie. Pojęcie taryfy transportowej. Klasyfikacja taryf - kryterium: gałąź transportu, w której taryfa jest stosowana. Klasyfikacja taryf - kryterium: rodzaj usług transportowych. Klasyfikacja taryf - kryterium: podstawowy czynnik kalkulacji cen. Klasyfikacja taryf - kryterium: elastyczność stosowania stawek taryfowych. Klasyfikacja taryf - kryterium: zakres stosowania. Klasyfikacja taryf - kryterium: obszar stosowania. Zastosowanie gałęziowe cen umownych i taryfowych w transporcie.									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Metody weryfikacji efektów kształcenia (w odniesieniu do poszczególnych efektów)

Symbol EKP	Test	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Sprawozdanie	Projekt	Prezentacja	Zaliczenie praktyczne	Inne
EKP1	X								
EKP2	X								
EKP3	X								
EKP4	X								
EKP5	X								
EKP6	X								

Kryteria zaliczenia przedmiotu

Semestr	Ocena pozytywna (min. dostateczny)
IV	Zaliczenie na ocenę: pozytywnie zaliczony test (co najmniej 67% punktów możliwych do uzyskania). Ocena końcowa jest średnią ważoną 70% test + 30% obecności na wszystkich wykładach (3 nieusprawiedliwione nieobecności i więcej - dyskwalifikują studenta).

Nakład pracy studenta

Forma aktywności	Szacunkowa liczba godzin na zrealizowanie aktywności				
	W	C	L	P	S
Godziny kontaktowe	30				
Czytanie literatury	10				
Przygotowanie do zajęć laboratoryjnych, projektowych					
Przygotowanie do egzaminu, zaliczenia	30				
Opracowanie dokumentacji projektu/sprawozdania					
Uczestnictwo w zaliczeniach i egzaminach	2				
Udział w konsultacjach	2				
Łącznie godzin	74				
Łączny nakład pracy studenta	74				
Liczba punktów ECTS	2				
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	2				
Obciążenie studenta związane z zajęciami praktycznymi					
Obciążenie studenta na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	34				

Literatura

Literatura podstawowa

Ekonomiczne i organizacyjne aspekty transportu, I. Urbanyi-Popiołek (red.), Wydawnictwo Uczelniane WSG w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2013 (on-line: <http://wsb.edu.pl/container/Biblioteka%20WSB/ksi%20C4%85%C5%BCki%20elektroniczne/ekonomiczne-i-organizacyjne-aspekty-transportu.pdf>).

A. Kozlak, Ekonomia transportu. Teoria i praktyka gospodarcza, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2008.

E. Mendiak, Ekonomia transportu, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Logistyki, Poznań 2009.

J. Platje, M. Paradowska, K. Kociszewski, Ekonomia Transportu – teoria dla praktyki, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu, Wrocław 2018 (on-line: <https://www.joostplatje.eu/wp-content/uploads/2019/03/Monografia-Ekonomia-Transportu.pdf>).

L. Prochowski, A. Żuchowski, Technika transportu ładunków, WKiŁ, Warszawa 2009.

Literatura uzupełniająca

W. Lewicki, Podstawy ekonomiki transportu i logistyki, Wydawnictwo Naukowe Sophia, Warszawa 2018.

E. Mendyk, *Ekonomika transportu*, WSL, Poznań 2009.

T. Rokicki, *Organizacja i ekonomika transportu*, Wydawnictwo SGGW w Warszawie, Warszawa 2014.

A. Szymonik, *Ekonomika transportu dla potrzeb logistyki(i)*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2013.

Prowadzący przedmiot

Tytuł/stopień, imię, nazwisko	Jednostka dydaktyczna
1. Osoba odpowiedzialna za przedmiot:	
dr Adam Salomon	ZTiL
2. Pozostałe osoby prowadzące zajęcia:	

